

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa T. M.
przeciwko Starostwu Powiatowemu w S.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 11 maja 2021 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 28 lutego 2019 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 lutego 2019 r., sygn. akt VII Pa (...) Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację powoda T.M. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z 5 lipca 2018 r., sygn. akt IV P (...), którym Sąd ten oddalił powództwo o przywrócenie do pracy w pozwanym Starostwie Powiatowym w S.

Powód T.M. w powództwie skierowanym przeciwko Starostwu Powiatowemu w S. domagał się uznania za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę dokonanego 27 lutego 2017 r. i zasądzenia odszkodowania na podstawie art. 45 § 1 w zw. z art. 47¹ k.p. w wysokości trzykrotności wynagrodzenia, tj. kwoty 8.827,50

zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie procesowym z 12 lipca 2017 r. powód reprezentowany już przez kwalifikowanego pełnomocnika zmienił dotychczasowe żądanie pozwu domagając się przywrócenia go do pracy u strony pozwanej na dotychczasowym stanowisku i zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy za miesiące czerwiec i lipiec 2017 r.

Wyrokiem z 5 lipca 2018 r., sygn. akt IV P (...) Sąd Rejonowy w K. oddalił powództwo o przywrócenie do pracy.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżyła apelacją strona powodowa, zarzucając mu naruszenie art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; art. 27 ust. 9 w zw. z ust. 1, 3 i 8 ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 223, poz. 1458 ze zm.); art. 45 k.p. w zw. z art. 27 ust. 9 i 3 w/w ustawy; art. 58 § 1 k.c.; art. 43 ust. 1 w zw. z art. 6a, 18 ust. 2, art. 30 ust. 2 w/w ustawy; art. 227 k.p.c. w zw. z art. 244 § 1 k.p.c. i art. 248 § 1 k.p.c. oraz art. 246 k.p.c.; art. 258 k.p.c.; art. 328 § 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy w wyniku rozpoznania apelacji częściowo odrzucił ją, a częściowo oddalił ją jako niezasadną, przyjmując ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego za własne.

Sąd drugiej instancji wskazał, że z treści zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Rejonowy rozstrzygnął roszczenie o przywrócenie do pracy. W pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku brak jakiegokolwiek odniesienia do zgłoszonego w toku postępowania przez sądem pierwszej instancji roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy za miesiąc czerwiec i lipiec 2017 r. Ponadto wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania Sąd Rejonowy wskazał § 9 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, który to przepis reguluje stawki minimalne w sprawach o nawiązanie stosunku pracy, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za

bezsukutezne, przywróenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy. Sąd drugiej instancji zauważył również, że wezwany przez sąd pierwszej instancji do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia pełnomocnik skarżącego wskazał kwotę 35.310 zł stanowiącą równowartość wynagrodzenia za okres jednego roku co zgodnie z art. 23¹ k.p.c. stanowi wartość przedmiotu sporu w sprawach o roszczenia pracowników dotyczące nawiązania, istnienia lub rozwiązania stosunku pracy. Ponadto we wnioskach apelacji skarżący wniósł o przywróenie do pracy i zapłatę odszkodowania za pozostawanie bez pracy. Wezwany na rozprawie apelacyjnej 28 lutego 2019 r. do sprecyzowania zakresu zaskarżenia podtrzymał wniosek apelacyjny oświadczając, że domaga się odszkodowania za czas pozostawania bez pracy. Takie roszczenie nie było zgłoszone przed Sądem pierwszej instancji i nie stanowiło przedmiotu rozstrzygnięcia. Pracownik kwestionujący oświadczenie pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę może zgodnie z art. 45 § 1 k.p. domagać się uznania wypowiedzenia umowy o pracę za bezsukutezne, a w przypadku upływu okresu wypowiedzenia i rozwiązania umowy o pracę - przywróenia do pracy albo odszkodowania. Wybór jednego z tych roszczeń należy do pracownika. Wysokość odszkodowania wynika z art. 47¹ k.p. Pracownik, który wniósł o przywróenie do pracy może domagać się równocześnie (ale nie musi) wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w oparciu o art. 47 k.p. Odszkodowanie a wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy są to dwa różne roszczenia. Należy przy tym mieć na uwadze, że powoda reprezentował profesjonalny pełnomocnik — adwokat. Apelacja zatem w powyższym zakresie jako wniesiona od nie istniejącego rozstrzygnięcia podlega odrzuceniu.

W pozostałym zakresie apelacja uznana została za nieuzasadnioną. Sąd drugiej instancji ocenił, że zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. jest całkowicie nieuzasadniony. Sąd Rejonowy ustalił, wbrew odmiennym twierdzeniom skarżącego, wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była ocena złożonego przez stronę pozwaną oświadczenia o wypowiedzeniu powodowi stosunku pracy zarówno pod względem wymogów formalnych jakie wynikają z przepisów regulujących wypowiedzania pracownikom umów o pracę, jak i merytorycznym co do jego

zasadności. Tym wymogom sprostali Sąd Rejonowy. Odnośnie zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy uznał go także za niezasadny. Większość zarzutów apelacji koncentruje się na podkreślaniu postawy powoda jako osoby dbającej o dobro Skarbu Państwa. Jak to już wskazano wyżej istota sporu sprowadzała się do oceny oświadczenia pracodawcy o wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę i przyczyn w nim wskazanych. Sąd Rejonowy dokonał ustaleń w tym zakresie i Sąd Okręgowy w pełni je aprobuje.

Sąd Okręgowy w pełni zaaprobował dokonaną przez Sąd Rejonowy wykładnię przepisów ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1260). Przepis art. 27 ust. 9 reguluje tylko jedną z przyczyn mogących stanowić podstawę wypowiedzenia pracownikowi samorządowemu umowy o pracę - dwie negatywne oceny. Nie oznacza to jednakże, że tylko i wyłącznie z tej przyczyny można rozwiązać umowę o pracę z pracownikiem samorządowym, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy. Wskazana ustawa nie zawiera innych przepisów regulujących tą kwestię jednakże w art. 43 ust. 1 wskazuje, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednie przepisy Kodeksu Pracy, w tym zatem dotyczące możliwości rozwiązywania umów o pracę. Pogląd ten znajduje potwierdzenie w orzeczeniach Sądu Najwyższego (por. wyrok z 23 stycznia 2014 r., I PK 136/13, OSNP 2015 nr 4, poz. 49, postanowienie z 6 października 2015 r., III UZP 10/15, LEX nr 1923848). W orzeczeniach tych Sąd Najwyższy wskazał, że w w/w ustawie regulacje dotyczące rozwiązywania stosunków pracy z pracownikami samorządowymi są fragmentaryczne. Zgodnie zatem z art. 43 ust. 1 należy stosować przepisy Kodeksu Pracy regulujące te kwestie.

Zarzut naruszenia art. 45 k.p. jest nieuzasadniony. Prawidłowo Sąd Rejonowy uznał, że przyczyny wskazane w oświadczeniu o wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę a wykazane przez stronę pozwaną w postępowaniu sądowym, czyniły dokonane wypowiedzenie zasadnym.

Zarzut naruszenia art. 7 Konstytucji jest również niezasadny, skoro orzeczenie zostało wydane w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła skargą kasacyjną strona powodowa w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 (występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego) oraz pkt 4 (oczywista zasadność skargi kasacyjnej) k.p.c.

Wskazano, że sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, czy można dokonywać wykładni przepisu ustawy szczególnej celem zastosowania przepisu innej ustawy ogólnej i jakie skutki prawne wywołuje zastosowanie przepisów innej ustawy wyniku takiej wykładni, kiedy ustawa szczególna reguluje i wymienia konkretnie czyny i zarzuty, których naruszenie stanowi podstawę do zwolnienia pracownika samorządowego za wypowiedzeniem umowy o pracę a wypowiedzenie umowy o pracę odwołuje się właśnie do zarzutów określonych ustawą szczególną. Sprawa dotyczy wykładni art. 43 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych celem zastosowania przepisu art. 45 k.p. dla zasadności wypowiedzenia umowy o pracę powodowi, gdy przepis art. 27 ust. 3 tej ustawy szczególnej odwołuje się do art. 24 i art. 25 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych dotyczących zarzutów z zakresu nie wykonania obowiązków i naruszania dyscypliny przez pracownika samorządowego. A prawidłowość tego rodzaju dokonania wykładni zastosowanej przez Sąd pierwszej instancji, potwierdził Sąd Okręgowy w K.

Drugim zagadnieniem prawnym jest sprawa ważności czynności prawnej pozwanego wypowiedzenia umowy o pracę pracownikowi samorządowemu opartego o zarzuty niewykonania obowiązków pracownika samorządowego kiedy mocą ustawy przełożony -Starosta S. - wyłączony był kompetencyjnie od spraw objętych nakazanymi pracownikowi do wykonania, a do tego jeszcze przełożony Starosta S. działał w ramach czynów przestępczych z art. 231 § 1 k.k., art. 224 § 1 k.k. włącznie z art. 191 § 1 k.k. A Sąd Odwoławczy uznał za wiążący wyrok Sądu Rejonowego w tym względzie.

Ponadto mając na uwadze obowiązujący ustawowy stan prawny dotyczący przedmiotu sprawy wykonywania obowiązków pracownika samorządowego przez powoda zgodnie z przepisami ustawowymi w przeciwieństwie do działania Starosty S. poza kompetencyjnego, nielegalnego, i do tego z czynnościami przestępczymi na szkodę Skarbu Państwa i na szkodę pracownika samorządowego - powoda wniesioną powyższą skargę kasacyjną uznać należy za uzasadnioną.

Strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o:

1. Odrzucenie skargi kasacyjnej, jako niedopuszczalnej.

Względnie w przypadku nieuwzględnienia wniosku wskazanego w pkt. 1 petitum, wnioś o oddalenie skargi kasacyjnej, jako całkowicie bezzasadnej.

Równocześnie wnioś o:

2. uwzględnienie twierdzeń wskazanych w uzasadnieniu niniejszej odpowiedzi,

3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie

może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

W niniejszej sprawie w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania poza sformułowaniem samych zagadnień prawnych nie przedstawiono jakiegokolwiek argumentacji prawnej, która uzasadniałaby rzeczywiste

występowanie tych zagadnień, ich istotny charakter i znaczenie dla tej sprawy, jak również dla innych, podobnych spraw w przyszłości. Należy zdecydowanie podkreślić, że samo sformułowanie zagadnień prawnych to za mało, aby przyjąć skargę do rozpoznania.

Z kolei przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Również tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie wykazał. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w zakresie tej przesłanki nie zawiera jakiejkolwiek argumentacji prawnej, czy choćby wskazania przepisów, które Sąd drugiej instancji miałby w sposób rażący naruszyć. W tej sytuacji nie można uznać, że wykazano oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9

ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).